
Den Danske Naturfond

Vodroffsvej 59, 1900 Frederiksberg C

Årsrapport for 2023

CVR-nr. 36 50 29 91

Årsrapporten er
fremlagt og godkendt
på fondens
bestyrelsesmøde
den 18/4 2024

Bengt Holst
Dirigent

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Påtegninger	
Ledelsespåtegning	1
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	2
Ledelsesberetning	
Generelle oplysninger om fonden	5
Ledelsesberetning	6
Årsregnskab	
Resultatopgørelse 1. januar - 31. december	13
Balance 31. december	14
Egenkapitalopgørelse	16
Noter til årsregnskabet	17

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 for Den Danske Naturfond.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af fondens aktiviteter for 2023.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Frederiksberg, den 18. april 2024

Direktion

Flemming Nielsen
direktør

Bestyrelse

Bengt Holst
formand

Henrik Caspar Wegener

Hanne Leth Andersen

Steen Halbye

Bente Overgaard

Bo Jellesmark Thorsen

Hanne Stensen Christensen

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til bestyrelsen i Den Danske Naturfond og fondsmyndigheden

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af fondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2023 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret årsregnskabet for Den Danske Naturfond for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2023, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af regnskabet". Vi er uafhængige af fonden i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisoreres etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere fondens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere fonden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af fondens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om fondens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at fonden ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Aarhus, den 18. april 2024

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

CVR-nr. 33 77 12 31

Claus Lindholm Jacobsen

statsautoriseret revisor

mne23328

Steffen Damsgaard Sørensen

statsautoriseret revisor

mne35804

Generelle oplysninger om fonden

Fonden	Den Danske Naturfond Vodroffsvej 59 1900 Frederiksberg C CVR-nr: 36 50 29 91 Regnskabsperiode: 1. januar - 31. december Hjemstedskommune: Frederiksberg
Bestyrelse	Bengt Holst, formand Henrik Caspar Wegener Hanne Leth Andersen Steen Halbye Bente Overgaard Bo Jellesmark Thorsen Hanne Stensen Christensen
Direktion	Flemming Nielsen
Revisor	PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab Jens Chr. Skous Vej 1 8000 Aarhus C

Ledelsesberetning

Fondens formål og baggrund

Den Danske Naturfond er stiftet i januar 2015 som en privat og politisk uafhængig fond. Ansatte i fonden og medlemmer af fondens bestyrelse varetager deres opgaver uafhængigt af andre interesser.

Fondens formål er fastlagt i vedtægterne, og fonden reguleres, som andre private fonde, af den til en hvert tid gældende fondslovgivning. Derudover er fonden omfattet af 'Lov om Den Danske Naturfond', der sætter en række supplerende, administrative rammer for fondens drift. Loven er vedtaget af et bredt flertal i Folketinget den 19. december 2014.

Fondens formål er at forbedre naturtilstanden og vandmiljøet i Danmark, og alle fondens aktiviteter er rettet mod at opfylde dette formål. Som uafhængig fond kan Den Danske Naturfond både uddele midler og selv iværksætte projekter, der medvirker til at opfylde fondens formål.

Formålsparagraf

I vedtægterne er formålet formuleret som følger:

“Den Danske Naturfond har til formål at forbedre naturtilstanden og vandmiljøet i Danmark. Fonden skal opfylde sit formål ved

- at styrke naturens mangfoldighed gennem forbedring af levestederne for beskyttelsesværdige dyr og planter,
- at vandløb, søer og indre farvande bliver renere, og belastningen med næringstoffer reduceres som et led i fondens aktiviteter,
- at fondens aktiviteter også bidrager til at reducere udledningen af drivhusgasser eller forøge bindingen af disse og
- at styrke den folkelige forankring af, opbakning til og deltagelse i arbejdet med naturgenopretning og – beskyttelse.

Fondens aktiviteter skal ikke erstatte, men supplere og forstærke offentlige og private indsatser for naturtilstanden og vandmiljøet.”

Udvikling i året

I 2023 har Naturfonden udviklet og etableret nye, større naturområder i Krarup Lund skov i Vestjylland og Tørskind Bakker i Vejle Ådal. Derudover er der tilkøbt yderligere arealer i flere af fondens eksisterende naturområder, som dermed er blevet udvidet. Tidligere års projekter er yderligere udviklet, og der er gennemført naturforbedringer og investeret i faciliteter og bedre formidling mv. til besøgende i de fondsejede naturområder. Flere lokale naturprojekter er afsluttet i 2023 som en del af tidligere udloddede puljemidler. Samlet set er der investeret ca. 47 mio. kr. i fondens projektaktiviteter i 2023.

Siden opstart af fonden er der nu etableret 20 større naturområder samt udloddet tre puljer i henholdsvis 2016, 2018 og 2021 målrettet lokale naturprojekter. Hver udlodningspulje har budgetramme på 15 mio. kr. Der er på den baggrund iværksat i alt 55 lokale projekter over hele landet med støtte fra fonden. I slutningen af 2023 er der annonceret en fjerde udlodningspulje med ansøgningsfrist i starten af 2024.

Samlet set har Naturfonden de seneste 8 år understøttet natur- og miljøforbedringer i 75 projekter med et areal på i alt ca. 6.500 ha og et investeringsbudget på ca. 500 mio. kr.

Alle større projektaktiviteter udføres i samarbejde med lokale projektpartnere, som leverer et markant og betydningsfuldt bidrag, der muliggør en indsats og aktivitetsniveau, som ellers ikke ville have været mulig.

Ledelsesberetning

Driftsresultatet for 2023 vurderes samlet set at være tilfredsstillende. Det gælder både den primære drift og Naturfondens kapitalforvaltning, der udgør hovedgrundlaget for finansiering af aktiviteter. Den primære drift har indtægter på i alt ca. 33,5 mio. kr. og udgifter på ca. 21,8 mio. kr. Herudover er der anvendt i alt ca. 41 mio. kr. til arealerhvervelser, samtidig med der er sket frasalg af huse mv. for ca. 9 mio. kr. Årets kapitalafkast er på 153 mio. kr. og primært et resultat af en meget positiv udvikling på de internationale kapitalmarkeder de seneste 2½ måneder af 2023.

Økonomiske forhold

Den samlede aktivmasse har med udgangen af 2023 en værdi på ca. 1,4 mia. kr., hvoraf fondens investerede kapital udgør ca. 1,05 mia. kr. og arealerhvervelser udgør ca. 265 mio. kr. Kapital investeret i naturområder vil kontinuerligt forøges, i takt med at fonden opkøber, genopretter og udvikler flere naturområder.

Fondens driftsresultat for 2023 udviser et overskud på i alt ca. 165 mio. kr. før skat. Resultatet fremkommer primært ved et positivt afkast af fondens kapitalanbringelse på i alt ca. 153 mio. kr. (ca. 12%), indtægter fra virksomheder og private donationer mv. på ca. 20 mio. kr., indtægter fra arealer på ca. 14 mio. kr. og frasalg af huse mv. på 9 mio. kr. Udgifter udgør ca. 22 mio. kr. til fondens drift, projektudvikling, naturgenopretning og drift.

Alle donationer fra private og virksomheder anvendes til jordkøb. Dog er der i 2023 også modtaget enkelte øremærkede fondsdonationer til projektudvikling i konkrete naturområder. I 2023 blev der brugt 22,0 mio. kr. af de indsamlede midler til Naturfondens områder. Af dem blev 16,7 mio. kr. indsamlet i 2023, 5,3 mio. kr. kommer fra tidligere års indsamlinger. De resterende 2,7 mio. kr., der blev indsamlet i 2023, vil blive anvendt i 2024. Derudover er der 0,2 mio. kr. fra tidligere år, som vil blive anvendt i 2024.

Donationer kan alene finansiere en mindre andel af fondens jordkøb. I 2023 er der jordkøb for ca. 41 mio. kr., hvilket er væsentlig mere end donationer og indsamlede midler i 2023 samt restbeløb fra tidligere år. Derfor supplerer fonden også i 2023 med midler fra sin grund- og driftskapital til jordkøb.

Hovedudgifter til fondens daglige drift er løn, administration og udgifter til projektudvikling (tekniske forundersøgelser, jordfordeling og faglig bistand mv.). Derudover er der udbetalt støtte til eksterne projekter og investeret i naturforbedringer og bedre faciliteter for besøgende i fondens egne projekter. Omkostninger til løn og drift mv. finansieres af Naturfondens egen kapital.

Udgifter til arealdrift på Naturfondens arealer er begrænset, bl.a. som følge af de lokale samarbejdsaftaler fonden har indgået. Herudover er det på nogle arealer muligt at opnå EU- og statslige tilskud på samme måde som øvrige private lodsejere. Tilskud er med til at begrænse de udgifter, Naturfonden har til drift og udvikling af naturområderne. Der er dog samlet set flere udgifter end indtægter ved at investere, udvikle og forvalte naturområderne.

Fremadrettet hæfter der sig fortsat en betydelig usikkerhed til indtægter, der kan opnås via tilskud, medfinansiering og fundraising. Selv om udviklingen indtil videre har været positiv, er det fortsat afkastet af fondens formue, som alt overvejende finansierer fondens projekter, arealerhvervelser og aktiviteter i øvrigt. Udviklingen i fondens formue de kommende år vil dermed også være definerende for fondens aktivitetsniveau.

Rammerne for fondens kapitalforvaltning er fastlagt i en investeringsstrategi og -instruks, som er besluttet og løbende drøftes i bestyrelsen. Til udmøntning af strategien er der nedsat en arbejdsgruppe under bestyrelsen, der løbende drøfter og vurderer behovet for ændringer i aktivallokering og investeringer. Den aktive kapitalforvaltning varetages af professionelle porteføljeformidlere, der udvælger de konkrete selskaber og virksomheder mv.

For yderligere at sikre en effektiv og hensigtsmæssig kapitalforvaltning har fonden tilknyttet en ekstern kapitalrådgiver til at følge udviklingen løbende, og der gennemføres analyse og evaluering af de opnåede resultater. Hovedkonklusioner og eventuelle ændringer i fondens kapitalforvaltning drøftes i bestyrelsen.

Ledelsesberetning

I slutningen af 2023 er andelen af stat- og realkreditobligationer øget til fordel for andelen af aktier. Igen i 2023 er ansvarlighedsprofilen styrket, og der arbejdes løbende med at forbedre gennemsigtighed og viden om ansvarlighed. Området udvikler sig løbende, og det forventes at fondens ansvarlighedsprofil vil være i kontinuerlig udvikling de kommende år.

Forventningerne til de kommende år er forsigtige. Over en flerårig periode forventes et gennemsnitligt positivt resultat, der ligger over de benchmark, som fonden har defineret.

Fondens projekter og uddelinger

Fonden har i 2023 udviklet og offentliggjort nye, større projekter og eksterne uddelinger med et samlet budget på ca. 63 mio. kr. De 41 mio. kr. er anvendt til opkøb af skov, landbrugsjord, natur og øvrige arealer, som er selve grundlaget for fondens natur-, klima- og vandmiljøindsats. Hertil kommer udgifter til naturgenopretning og projektudvikling mv. samt ca. 15 mio. kr. til en ny uddelingspulje, som vil blive udmøntet i 2024.

Samlet set har fonden i 2016-2023 etableret 20 større naturområder og gennemført tre call målrettede lokale naturprojekter. Det samlede investeringsbudget udgør i alt ca. 500 mio. kr. Fonden har dermed bidraget til at sikre naturen og forbedre naturkvaliteten på i alt ca. 6.500 ha. Alle fondens uddelinger og projektaktiviteter er beskrevet på fondens hjemmeside (www.naturfonden.dk)

Udover implementering og drift af fondens naturområder som beskrevet ovenfor, arbejdes der løbende med udvikling af nye naturområder. Med udgangen af 2023 er en række nye naturområder under forberedelse, som dækker det meste af landet. Der er betydelig forskel i størrelse og kompleksitet, og derfor også den tidshorisont hvormed naturområderne forventes at kunne realiseres.

Bestyrelse

Den overordnede ledelse af fonden varetages af en uafhængig bestyrelse på 7 personer. Bestyrelsen er udpeget af miljøministeren på baggrund af indstillinger fra organisationer fastlagt i fondens vedtægter. Bestyrelsen var i 2023 sammensat af følgende personer:

- Bengt Holst (formand),
- Bente Overgaard (næstformand)
- Henrik Caspar Wegener
- Hanne Stensen Christensen
- Hanne Leth Andersen
- Steen Halbye
- Bo Jellesmark Thorsen

Bestyrelsen mødes hvert år til 5-6 ordinære møder. Hertil kommer flere ad hoc møder, bilaterale møder, temadrøftelser og møder i fondens rådgivende udvalg. Derudover yder det enkelte bestyrelsesmedlem bistand til sekretariatet afhængig af viden og særlige kompetencer. Fondens formand har i praksis næsten daglig kontakt med direktør og sekretariat. Udgifter til bestyrelseshonorar udgør i alt 1 mio. kr. til den samlede bestyrelse. Honorar er ikke ændret siden fondens etablering i 2015.

Ledelsesberetning

Redegørelse for god fondsledelse

Fondens bestyrelse har udarbejdet en selvstændig redegørelse for 'god fondsledelse', der følger med årsregnskabet. Fonden følger alle retningslinjer bortset retningslinjer for udpegning af bestyrelsen, hvor fondens vedtægter ikke muliggør dette. Forklaring fremgår også af bestyrelsens redegørelse.

Fondens drift

Fonden ledes i det daglige af en direktør og et sekretariat. Sekretariatet har adresse på Frederiksberg i København. I 2023 har der, udover direktøren, været 10 ansatte i sekretariatet (i alt ca. 9,5 årsværk).

Arbejdsform

Den Danske Naturfond understøtter, at alle der kan og vil bidrage til en konkret indsats, får mulighed for det. Fonden fokuserer derfor på,

- at udvise størst mulig *åbenhed* og gennemsigtighed i fondens arbejde,
- at udvikle *netværk* og i øvrigt kommunikere og formidle bredt om fondens aktiviteter for at øge kendskabet til fonden og mulighederne for at bidrage til fondens arbejde,
- at sikre lokal inddragelse, involvering og *forankring* af fondens projekter,
- at have en tidlig *dialog* med lodsejere i forbindelse med udvikling af fondens projekter,
- at være aktivt opsøgende og *invitere* til samarbejde med andre fonde, virksomheder, organisationer og private samt offentlige myndigheder for at øge den samlede ressource til at udvikle og gennemføre konkrete projekter,
- at inddrage eksperter, *fagfolk* og vidensinstitutioner i fondens arbejde,
- at opbygge et godt og tillidsfuldt *samarbejde* med fondens rådgivende udvalg,

Ledelsesberetning

Rådgivende udvalg

Som led i at sikre inddragelse af eksterne interessenter har fonden nedsat et rådgivende udvalg med 13 medlemmer. Medlemmerne er udpeget af følgende organisationer:

- Danmarks Naturfredningsforening
- Dansk Ornitologisk Forening
- Friluftsrådet
- Det Grønne Kontaktudvalg
- Danmarks Jægerforbund
- Danmarks Sportsfiskerforbund
- Dansk Skovforening
- Landbrug og Fødevarer
- Økologisk Landsforening
- Bæredygtigt Landbrug
- Kommunernes Landsforening
- Aarhus Universitet
- Københavns Universitet

Udvalget afholder normalt 1-2 møder om året. I 2023 har der været afholdt ét møde med ekskursion til Nationalpark Kongernes Nordsjælland og Lerbjerg Skov.

Redegørelse for uddelingspolitik

Fondens fokus er konkrete, arealrelaterede indsatser og aktiviteter, der bidrager positivt til ændringer i naturtilstand, vandmiljø, klima samt mulighed for flere store naturoplevelser til alle i Danmark. Der ydes ikke støtte til rene forskningsprojekter, konferencer, uddannelse og etablering af netværk mv.

Fondens hovedaktivitet er at iværksætte eller indgå i samarbejde med andre om arealerhvervelser og udvikling af egne naturområder. Derudover kan fonden yde støtte eller bidrage til eksterne projektaktiviteter. Fondens ønsker generelt at prioritere projekter og samarbejdsformer, der spænder vidt.

Fonden har i 2023 udarbejdet en ny strategi for perioden 2024-2027. Det er fortsat målet at frembringe nye konkrete resultater i form af stedspecifikke, varige naturområder og samtidig sikre en seriøs og professionel implementering og drift af tidligere etablerede naturområder. Samtidigt er det målet at demonstrere forskellige typer af naturindsatser, samarbejds- og finansieringsformer. I den nye strategi lægges der særlig vægt på at udvikle meget store naturområder og yderligere at styrke kommunikation og finansieringsmuligheder.

Ledelsesberetning

Administrative forhold

Kommunikation

Den Danske Naturfond ønsker at udbrede kendskabet, skabe engagement og folkeliggøre fondens aktiviteter, så fonden gradvist forankres i bevidstheden hos en større og større del af den danske befolkning.

Fondens aktiviteter har også i 2023 fået generel, god omtale. Samtidig er fondens profil på de digitale platforme blevet styrket. Den aktuelle status for følgere og abonnenter:

- Facebook: 34.000 følgere
- Instagram: 22.000 følgere
- LinkedIn: 8.300 følgere
- Nyhedsbrev: 41.000 abonnenter

Opdateret information om fonden skal til stadighed også kunne findes på fondens hjemmeside, som skal være oplysende og brugervenlig for alle interessenter. Det gælder både dem der har brug for at få indblik i fondens aktiviteter, dem der ønsker at komme i dialog med fonden, dem der ønsker at besøge fondens naturprojekter, og dem der søger oplysninger om ledelsesforhold og økonomi mv.

Vandretursfoldere og informationstavler mv. i det enkelte naturområde vil øge kendskabet til fonden lokalt.

Partnerskaber, funding og medfinansiering

Naturfonden prioriterer lokalt samarbejde og samfinansiering af naturområder og projektudvikling, og de fleste naturområder hviler også på dette grundlag.

Der er også et betydeligt bidrag fra lokale samarbejdspartnere i form af årsværk, finansiering af forundersøgelser samt tilsagn om medfinansiering af projektaktiviteter og tilskud mv. Det samlede bidrag er vanskeligt at opgøre men vurderes indtil videre at udgøre mere end 20 mio. kr. Det lokale samarbejde har også stor betydning for den lokale forankring, engagement i udvikling og ønsket om at bidrage til en fortsat vækst og forbedring af naturområder og øvrige projektaktiviteter.

Der findes en række muligheder for EU- og statslige tilskud og puljer til natur, miljø og klima. Fonden søger tilskud, hvor det er muligt og foreneligt med fondens målsætninger for det enkelte naturområde. Hvis vilkår for tilskud er uforeneligt med fondens faglige og indholdsmæssige mål og prioriteringer, fravælges tilskudsmulighederne. Tilskud skaber langt fra et overskud ved at eje arealer, men tilskud kan i visse tilfælde begrænse udgifter.

Udover funding og medfinansiering til det enkelte naturområde er det ambitionen at tiltrække yderligere midler til Naturfondens indsats. De private bidrag og donationer udgør i 2023 i alt ca. 19,5 mio. kr. En del heraf kommer fra de 8.300 personer, der støtter fondens arbejde med et fast månedligt bidrag. I slutningen af 2023 har Naturfonden også etableret en børneklub med indtil videre ca. 200 tilmeldte.

Der er en stigende interesse fra virksomheder, som ønsker at bidrage til den bæredygtige dagsorden, og som sætter pris på den tydelige og konkrete synliggørelse af donationens effekt, som Naturfonden kan tilbyde. I 2024 vil fonden yderligere fokusere på at etablere og udvikle samarbejder med erhverv og virksomheder. Hertil kommer bidrag, partnerskaber og samfinansiering med øvrige private fonde, som også forventes at stige de kommende år.

Ledelsesberetning

Naturfonden modtager løbende henvendelser om arv og testamentariske gaver. Fonden samarbejder med ca. 40 andre velgørende organisationer for at øge fokus på mulighed for at testamentere til velgørenhed.

Målsætninger og forventninger til det kommende år

Fondens kapitalgrundlag er forbedret i 2023, dog uden helt at være på niveau med situationen i starten af 2022. De kommende års udvikling i kapital og kapitalafkast vil derfor også være afgørende for aktivitetsniveauet, herunder muligheden for iværksættelse af nye projekter og etablering af nye, store naturområder. Fonden arbejder dog løbende på at udvikle nye samarbejder, partnerskaber og tiltrække øvrige midler, som kan understøtte et højt aktivitetsniveau, også i en situation, hvor der kan være tab på fondens kapitalinvesteringer.

Uanset de økonomiske muligheder vil fonden fortsætte den linje og indsats, som er udviklet de seneste 7-8 år. Der vil være fortsat fokus på udvikling og offentliggørelse af projekter, indsatser og aktiviteter, hvor fonden sammen med andre parter iværksætter større naturgenopretningsprojekter, og etablerer permanente naturområder, der kan yde et positivt bidrag til biodiversitet, vandmiljø og klima. I de kommende år vil der blive lagt særlig vægt på at skabe grundlaget for at etablere og udvikle meget store, sammenhængende naturområder.

Samtidigt skal fondens 20 naturområder, som er etableret i 2016-2023 konsolideres, så der foreligger en naturplan og en plan for friluftsliv og formidling for hvert naturområde. Der skal følges op med dataindsamling, så udviklingen kan følges, og der kan evalueres på, om de opstillede målsætninger for hvert naturområde kan opfyldes. Monitorering og dokumentation er også vigtigt, når der skal kommunikeres til samarbejdspartnere, f.eks. virksomheder der bidrager økonomisk til fondens aktiviteter.

Alle projekter, som blev iværksat ved call i 2016 og 2018, er afsluttet med udgangen af 2023. Samtidig er de første projekter fra call i 2021 blevet afsluttet i 2022 og 2023. Øvrige projekter forløber yderligere 1-2 år. Udmøntning af nyt call vil ske i første halvår 2024.

Fondens arbejde med fundraising og fondens synlighed vil fortsætte i 2024. Det gælder både i forhold til fondens digitale platforme, nyhedsmedier og lokal synlighed omkring implementering af fondens naturområder.

Ekstern finansiering forventes at blive forøget i 2024 bl.a. på grund af flere tværgående fondssamarbejder. Også erhverv og virksomheder forventes at kunne bidrage med flere midler end tidligere. Der er dog en vis usikkerhed omkring dette estimat.

Resultatopgørelse 1. januar - 31. december

	Note	2023	2022
		DKK	DKK
Nettoomsætning	1	33.369.241	33.339.361
Andre driftsindtægter		52.191	0
Andre eksterne omkostninger		-14.364.401	-12.571.829
Bruttofortjeneste		19.057.031	20.767.532
Personaleomkostninger	2	-7.320.614	-6.847.229
Af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver		-43.954	-53.365
Resultat før finansielle poster		11.692.463	13.866.938
Finansielle indtægter	3	154.752.626	42.699.848
Finansielle omkostninger	4	-1.496.542	-215.494.461
Resultat før skat		164.948.547	-158.927.675
Skat af årets resultat	5	-36.003.029	35.218.375
Årets resultat		128.945.518	-123.709.300

Resultatdisponering

	2023	2022
	DKK	DKK
Forslag til resultatdisponering		
Udmøntede uddelinger	304.710	650.500
Overført resultat	128.640.808	-124.359.800
	128.945.518	-123.709.300

Balance 31. december

Aktiver

	Note	2023	2022
		DKK	DKK
Grunde og bygninger		264.424.736	232.180.565
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		0	34.533
Indretning af lejede lokaler		95.089	30.407
Materielle anlægsaktiver	6	264.519.825	232.245.505
Andre værdipapirer og kapitalandele	7	17.421.506	8.336.910
Finansielle anlægsaktiver		17.421.506	8.336.910
Anlægsaktiver		281.941.331	240.582.415
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		434.495	0
Andre tilgodehavender		4.370.075	9.232.549
Periodeafgrænsningsposter		27.286	111.371
Tilgodehavender		4.831.856	9.343.920
Værdipapirer	8	1.049.531.545	947.409.685
Likvide beholdninger		69.580.488	11.107.577
Omsætningsaktiver		1.123.943.889	967.861.182
Aktiver		1.405.885.220	1.208.443.597

Balance 31. december

Passiver

	Note	2023	2022
		DKK	DKK
Grundkapital		781.250.000	781.250.000
Uddelingsrammen		30.000.000	30.000.000
Overført resultat		391.923.541	263.282.732
Egenkapital		1.203.173.541	1.074.532.732
Hensættelse til udskudt skat		116.800.891	80.929.192
Hensatte forpligtelser		116.800.891	80.929.192
Kreditinstitutter		27.569.384	3.819.936
Leverandører af varer og tjenesteydelser		1.504.623	1.783.979
Anden gæld		10.437.462	514.003
Skyldige uddelinger	9	6.772.111	7.236.547
Periodeafgrænsningsposter		39.627.208	39.627.208
Kortfristede gældsforpligtelser		85.910.788	52.981.673
Gældsforpligtelser		85.910.788	52.981.673
Passiver		1.405.885.220	1.208.443.597
Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser	10		
Anvendt regnskabspraksis	11		

Egenkapitalopgørelse

	Grundkapital	Uddelings- rammen	Overført resultat	I alt
	DKK	DKK	DKK	DKK
Egenkapital 1. januar	781.250.000	30.000.000	263.282.733	1.074.532.733
Udmøntede uddelinger	0	-304.710	0	-304.710
Årets resultat	0	304.710	128.640.808	128.945.518
Egenkapital 31. december	781.250.000	30.000.000	391.923.541	1.203.173.541

Noter til årsregnskabet

	2023	2022
	DKK	DKK
1. Nettoomsætning		
Aktiviteter		
Arealforvaltning	13.568.528	16.351.382
Donationer	19.460.622	16.627.995
Støtte til driftsomkostninger Slots- og Kulturstyrelsen	340.091	359.984
	33.369.241	33.339.361

	2023	2022
	DKK	DKK
2. Personaleomkostninger		
Lønninger	6.274.497	5.840.158
Pensioner	816.722	797.811
Andre omkostninger til social sikring	81.912	92.270
Andre personaleomkostninger	147.483	116.990
	7.320.614	6.847.229

Heraf udgør vederlag til direktion og bestyrelse:

Direktion	1.335.389	1.308.669
Bestyrelse	1.000.000	1.000.000
	2.335.389	2.308.669

Gennemsnitligt antal beskæftigede medarbejdere

9	9
----------	----------

	Direktions- vederlag, Den Danske Naturfond	Bestyrelses- honorar, Den Danske Naturfond	I alt
	DKK	DKK	DKK
Formand	0	250.000	250.000
Næstformand	0	150.000	150.000
Menige bestyrelsesmedlemmer	0	600.000	600.000
Direktionen	1.335.389	0	1.335.389
	1.335.389	1.000.000	2.335.389

Oversigt over bestyrelsens vederlag i henhold til anbefaling om god fondsledelse

Noter til årsregnskabet

	2023	2022	
	DKK	DKK	
3. Finansielle indtægter			
Andre finansielle indtægter	154.706.929	42.699.848	
Valutakursgevinster	45.697	0	
	154.752.626	42.699.848	
	2023	2022	
	DKK	DKK	
4. Finansielle omkostninger			
Andre finansielle omkostninger	1.496.542	215.465.438	
Kursreguleringer omkostninger	0	29.023	
	1.496.542	215.494.461	
	2023	2022	
	DKK	DKK	
5. Skat af årets resultat			
Årets udskudte skat	35.871.699	-35.456.066	
Regulering af skat vedrørende tidligere år	131.330	237.691	
	36.003.029	-35.218.375	
6. Materielle anlægsaktiver			
	Grunde og bygninger	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	Indretning af lejede lokaler
	DKK	DKK	DKK
Kostpris 1. januar	232.180.565	384.702	154.600
Tilgang i årets løb	41.019.171	0	74.103
Afgang i årets løb	-8.775.000	0	0
Kostpris 31. december	264.424.736	384.702	228.703
Ned- og afskrivninger 1. januar	0	350.169	124.193
Årets afskrivninger	0	34.533	9.421
Ned- og afskrivninger 31. december	0	384.702	133.614
Regnskabsmæssig værdi 31. december	264.424.736	0	95.089
Afskrives over		3-5 år	5 år

Noter til årsregnskabet

7. Øvrige finansielle anlægsaktiver

	Andre værdi- papirer og kapital- andele
	DKK
Kostpris 1. januar	8.379.205
Tilgang i årets løb	8.914.955
Kostpris 31. december	<u>17.294.160</u>
Opskrivninger 1. januar	0
Årets opskrivninger	127.346
Opskrivninger 31. december	<u>127.346</u>
Nedskrivninger 1. januar	42.295
Årets tilbageførsler af tidligere års nedskrivninger	-42.295
Nedskrivninger 31. december	<u>0</u>
Regnskabsmæssig værdi 31. december	<u>17.421.506</u>

8. Værdipapirer til dagsværdi

	Værdiregule- ring, resultat- opgørelse	Dagsværdi 31. december
	DKK	DKK
Værdipapirer	96.580.547	1.049.775.105
	2023	2022
	DKK	DKK

9. Skyldige uddelinger

Skyldige uddelinger 1. januar	7.236.547	15.567.291
Årets udmøntede uddelinger	1.277.219	775.500
Bortfaldne uddelinger	-972.509	-125.000
Udbetalte uddelinger, udmøntet tidligere år	-592.896	-8.205.744
Udbetalte uddelinger, udmøntet i året	-176.250	-775.500
Skyldige uddelinger 31. december	<u>6.772.111</u>	<u>7.236.547</u>

Noter til årsregnskabet

10. Eventualposter og øvrige økonomiske forpligtelser

Andre eventualforpligtelser

Den Danske Naturfond har eventualforpligtelser på TDKK 13.840 som vedrører afgivne tilsagn om at erhverve yderligere kapitalandele i eksisterende investeringer. Forpligtelsen vedrører fondens beholdning af andre værdipapirer og kapitalandele.

Noter til årsregnskabet

11. Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Den Danske Naturfond for 2023 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B med tilvalg af enkelte regler i klasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Årsregnskabet for 2023 er aflagt i DKK.

Generelt om indregning og måling

Regnskabet er udarbejdet med udgangspunkt i det historiske kostprisprincip.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde fonden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå fonden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Resultatopgørelse

Nettoomsætning

Nettoomsætningen vedrører offentlige og private donationer og tilskud og indregnes i resultatopgørelsen, såfremt fonden har erhvervet ret til disse og de vedrører regnskabsåret.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger indeholder projektomkostninger og omkostninger til lokaler, salg, kontorhold mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager, inklusive feriepenge og pensioner samt andre omkostninger til social sikring mv. til selskabets medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver.

Andre driftsindtægter/-omkostninger

Andre driftsindtægter og andre driftsomkostninger omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til fondens hovedaktivitet, herunder avance og tab ved salg af materielle anlægsaktiver.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger omfatter renter, realiserede og urealiserede valutakursreguleringer, kursregulering på værdipapirer samt tillæg og godtgørelse under acontoskatteordningen.

Noter til årsregnskabet

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat og indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Balance

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Der afskrives ikke på erhvervede grunde som anvendes til projekter indenfor fondens formål.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-5 år
Indretning af lejede lokaler	5 år

Restværdierne for anlægsaktiverne er fastsat til nul.

Afskrivningsperiode og restværdi revurderes årligt.

Nedskrivning af anlægsaktiver

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Hvis dette er tilfældet, gennemføres en nedskrivningstest for at fastslå, om genindvindingsværdien er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Hvis det er tilfældet nedskrives der til denne lavere genindvindingsværdi.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Kapitalandele, som ikke handles på et aktivt marked, måles til indre værdi.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere nettorealiseringsværdi, hvilket normalt udgør nominel værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet som aktiver omfatter afholdte forudbetalte omkostninger vedrørende blandt andet forsikringspræmier mv.

Værdipapirer

Værdipapirer, indregnet under omsætningsaktiver, omfatter børsnoterede værdipapirer, der måles til dagsværdien på balancedagen. Dagsværdien opgøres på grundlag af den senest noterede salgskurs.

Noter til årsregnskabet

Egenkapital

Fondens bundne egenkapital består dels af oprindelig grundkapital inklusive efterfølgende forhøjelser samt konsolidering af fondsformuen i henhold til vedtægterne.

Fondens disponible kapital består af henlæggelser til senere uddeling samt overført resultat i henhold til resultatdisponeringen.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Der indregnes udskudt skat af alle midlertidige forskelle mellem regnskabs- og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, herunder skattemæssige hensættelser til senere uddelinger.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. I de tilfælde, hvor opgørelse af skatteværdien kan foretages efter alternative beskatningsregler, måles udskudt skat på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen.

Udskudte skatteaktiver måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser

Finansielle gældsforpligtelser

Gældsforpligtelser måles til amortiseret kostpris, der i al væsentlighed svarer til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter opført som forpligtelser udgøres af modtagne tilskud til naturgenopretningsprojekter. Tilskuddene behandles efter reglerne om offentlige tilskud og indtægtsføres i forbindelse med projektets gennemførelse.